

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

P8_TA(2016)0019

Klauzula wzajemnej obrony (art. 42 ust. 7 TUE)**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie klauzuli wzajemnej obrony (art. 42 ust. 7 TUE) (2015/3034(RSP))**

(2018/C 011/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 42 ust. 7,
 - uwzględniając art. 2 ust. 4 i art. 222 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie klauzul wzajemnej obrony i solidarności UE: wymiar polityczny i operacyjny⁽¹⁾,
 - uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych, w szczególności postanowienia jej rozdziału VII i art. 51,
 - uwzględniając oświadczenie wygłoszone przez prezydenta Republiki Francuskiej w Kongresie Francuskim w dniu 16 listopada 2015 r., w którym stwierdził on, że Francja jest w stanie wojny,
 - uwzględniając konkluzje w sprawie obrony i bezpieczeństwa przyjęte przez Radę Europejską na posiedzeniach w dniach 19–20 grudnia 2013 r. oraz 25–26 czerwca 2015 r.,
 - uwzględniając wyniki posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych (ministrowie obrony) w dniu 17 listopada 2015 r.,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 13 listopada 2015 r. w Paryżu doszło do szeregu ataków terrorystycznych, które pochłonęły życie co najmniej 130 osób ponad 26 narodowości, a od 2004 r. państwa członkowskie UE padły ofiarą kilku ataków terrorystycznych, w których życie straciło kilkaset osób, a kilka tysięcy odniosło obrażenia;
- B. mając na uwadze, że po atakach terrorystycznych w Paryżu w dniu 13 listopada 2015 r. rząd francuski oficjalnie powołał się na klauzulę wzajemnej obrony na mocy art. 42 ust. 7 TUE;
- C. mając na uwadze, że solidarność, wsparcie i wzajemna pomoc państw członkowskich, w tym przez odwołanie się do unijnych środków, należą do podstaw, na których jest zbudowana Unia Europejska;
- D. mając na uwadze, że po tym, jak Francja powołała się na klauzulę wzajemnej obrony, państwa członkowskie UE mają w stosunku do Francji obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich dostępnych im środków, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych; podkreślając, że lepiej zapobiegać konfliktom i atakom, niż radzić sobie z ich skutkami;
- E. mając na uwadze, że zwalczanie międzynarodowego terroryzmu jest uznawane za priorytet UE, a wprowadzanie w życie zasady solidarności wymaga działania w kraju, jak i za granicą; mając na uwadze, że wewnętrzny i zewnętrzny wymiar bezpieczeństwa UE są siłą rzeczy ściśle ze sobą powiązane; mając na uwadze, że potrzebna jest wspólna strategia UE;
- F. mając na uwadze, że przewidziany w Traktatach system bezpieczeństwa i obrony nie został jeszcze w pełni wdrożony; mając na uwadze, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za osiągnięcie postępów w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony Unii;

⁽¹⁾ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 138.

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

- G. mając na uwadze, że UE musi zacieśnić współpracę z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), aby strategię bezpieczeństwa i obrony ustanowione przez obie organizacje stawały się w coraz większym stopniu kompatybilne, zwłaszcza wówczas gdy państwo członkowskie pada na własnym terytorium ofiarą zbrojnej agresji, w tym ataku terrorystycznego;
- H. mając na uwadze, że instytucje UE powinny bardziej aktywnie realizować politykę bezpieczeństwa i obrony oraz wspierać wdrożenie wszystkich zapisanych w Traktatach postanowień dotyczących polityki bezpieczeństwa i obrony, również tych dotyczących szczególnej roli NATO w zapewnianiu bezpieczeństwa i obrony na szczeblu europejskim i transatlantyckim; mając na uwadze, że instytucje UE muszą wspierać wszystkie państwa członkowskie w ich wysiłkach zmierzających do pełnego wdrożenia tych postanowień;
- I. mając na uwadze, że na postanowienia art. 42 ust. 6 TUE dotyczące stałej współpracy strukturalnej powinny się powoływać te państwa członkowskie, które pragną ściśle ze sobą współpracować;
- J. mając na uwadze, że UE przyjęła strategię w dziedzinie walki z terroryzmem, która opiera się zarówno na instrumentach wspólnotowych, jak i na zasobach międzyrządowych w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB); mając na uwadze, że strategia ta zakłada, że działania UE służą realizacji czterech celów, a mianowicie zapobiegania, ochrony, ścigania i reagowania;
- K. mając na uwadze, że reakcja UE na terroryzm obejmuje wspieranie demokracji, dialogu i dobrych rządów, aby zwalczyć przyczyny brutalnego ekstremizmu;
1. z najwyższą stanowczością potępia przerażające zamachy terrorystyczne popełnione przez Daisz; wyraża głębokie współczucie i solidarność ze wszystkimi ofiarami zamachów terrorystycznych i ich rodzinami oraz kieruje do nich wyrazy współczucia;
 2. z zadowoleniem przyjmuje jednomyślne wsparcie dla Francji ze strony wszystkich państw członkowskich UE; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności gotowość wszystkich państw członkowskich do zapewnienia wszelkiej niezbędnej pomocy i wsparcia;
 3. przypomina, że na klauzulę wzajemnej obrony powołano się po raz pierwszy; jest zdania, że obecny przypadek musi przyczynić się do pobudzenia dogłębnych dyskusji politycznych na temat wielowymiarowego charakteru europejskiego bezpieczeństwa i europejskiej obrony;
 4. z zadowoleniem zauważa udostępnienie dodatkowych zdolności na walkę z terroryzmem; wzywa wszystkie państwa członkowskie do utrzymania bezwarunkowego i trwałego wsparcia oraz do utrzymywania swoich wkładów tak długo, jak to będzie konieczne; odnotowuje przewodnią rolę Francji w tym wspólnym wysiłku oraz zachęca właściwe instytucje UE do oferowania i utrzymywania niezbędnej pomocy i wsparcia;
 5. uważa, że powołanie się na klauzulę wzajemnej obrony i klauzulę solidarności na mocy Traktatów ma przede wszystkim wymiar polityczny; podkreśla, że kiedy któreś państwo powołuje się na te klauzule, to odpowiednim forum debaty politycznej są zarówno Rada Europejska, jak i Parlament Europejski;
 6. wyraża obawę, że zarządzanie pomocą i wsparciem na mocy klauzuli wzajemnej obrony na zasadzie dwustronnej – a taka zasada obowiązuje w obecnym przypadku – nie będzie możliwe w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich; wzywa zatem Radę Europejską do nadania dynamiki dalszemu rozwijaniu klauzuli wzajemnej obrony oraz do wzmocnienia roli odnośnych instytucji UE jako moderatorów;
 7. ponawia zawartą we wcześniejszych rezolucjach prośbę do wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa o zaproponowanie praktycznych ustaleń i wytycznych w celu zapewnienia efektywnych działań w odpowiedzi na powołanie się przez którekolwiek z państw członkowskich na klauzulę wzajemnej obrony, a także analizy roli, jaką powinny odegrać instytucje UE w sytuacji powołania się przez państwo członkowskie na tę klauzulę; ubolewa jednak, że po tym, jak powołano się po raz pierwszy na klauzulę wzajemnej obrony, nie były dostępne żadne analizy ani wytyczne, wskutek czego w obecnej sytuacji wymagane są doraźne środki, doraźne zarządzanie i doraźna współpraca;

Czwartek, 21 stycznia 2016 r.

8. uważa, że pilnym priorytetem pozostaje sformułowanie praktycznych ustaleń i wytycznych na wypadek powołania się państwa członkowskiego na klauzulę wzajemnej obrony w przyszłości; podkreśla, że opracowując te wytyczne, należy wziąć pod uwagę doświadczenia dotyczące pierwszego przypadku powołania się na art. 42 ust. 7;
9. wzywa Radę i państwa członkowskie do pilnego opracowania i przyjęcia ram polityki, które pomogą w ukierunkowaniu realizacji postanowień art. 42 ust. 7 TUE i będą przewidywały ramy czasowe, klauzulę przeglądową oraz mechanizmy monitorowania; jest głęboko przekonany, że Rada powinna być informowana o wszystkich krajowych, dwustronnych lub wielostronnych działaniach w następstwie zastosowania art. 42 ust. 7 TUE i powinny one być jednocześnie upubliczniane;
10. zauważa, że klauzula solidarności przewidziana w art. 222 TFUE umożliwiłaby oddanie do dyspozycji Francji i innych państw członkowskich bezpośrednio zaangażowanych w walkę z terroryzmem wszystkich odnośnych środków UE; przypomina, że art. 222 TFUE ma w założeniu umożliwić uporanie się z konsekwencjami ataków terrorystycznych w Europie oraz podejmuje kwestie niskiego poziomu współpracy i koordynacji między krajowymi organami ścigania w Europie;
11. jest przekonany, że w oparciu o istniejące możliwości państw członkowskich i Unii, potrzebna jest w UE stała cywilno-wojskowa kwatera główna działająca na szczeblu strategicznym i operacyjnym oraz że struktura ta powinna otrzymać zadanie polegające na planowaniu strategicznym i ewentualnościowym, w tym planowaniu obrony zbiorowej, którą przewidziano w art. 42 ust. 7 i art. 42 ust. 2 TUE, oraz na przyszłym jej realizowaniu w ścisłej współpracy z właściwymi strukturami NATO;
12. jest zdania, że obecne uruchomienie procesu przewidzianego w art. 42 ust. 7 TUE powinno być katalizatorem wyzwalającym potencjał wszystkich postanowień Traktatu dotyczących bezpieczeństwa i obrony, które powinny zostać następnie wykorzystane; przypomina w związku z tym znaczenie pełnego i prawidłowego wdrożenia pakietu dotyczącego obronności, w którego skład wchodziły dyrektywy: 2009/81/WE w sprawie zamówień w dziedzinie obronności oraz 2009/43/WE w sprawie transferów wewnątrzspółnotowych;
13. wzywa wszystkie kraje Europy, by nadal oferowały wszelkie możliwe wsparcie w walce z terroryzmem, a także przyjęły rygorystyczne podejście do tej kwestii zarówno na swoim terytorium, jak i za granicą;
14. daje wyraz głębokiemu zaniepokojeniu faktem, że osoby grające główne role w zamachach paryskich wydają się być obywatelami krajów UE urodzonymi i mieszkającymi w UE, w związku z czym apeluje o odpowiednie środki w celu kontrolowania przerzutu broni, materiałów wybuchowych oraz przemieszczania się osób podejrzanych o działalność terrorystyczną;
15. nalega, by państwa członkowskie stworzyły system uporządkowanej wymiany informacji i współpracy operacyjnej między służbami ds. zarządzania granicami, policją i innymi organami ścigania oraz system wymiany informacji wywiadowczych poprzez wzajemne połączenie krajowych baz danych oraz pełne wykorzystanie istniejących już ram, takich jak platforma bezpiecznej wymiany informacji i danych wywiadowczych (SIENA) Europolu oraz poprzez maksymalne wykorzystanie innych platform i usług Europolu;
16. nalega na konieczność zastosowania kompleksowego podejścia do deradykalizacji, w tym działań na szczeblu krajowym skierowanych do młodych ludzi, zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi i zwalczania terroryzmu, które koncentruje się na wzmocnieniu spójności społecznej, zapobieganiu przestępstwom, ukierunkowanych działaniach policji i działaniach w dziedzinie bezpieczeństwa przeprowadzanych w oparciu o precyzyjne podejrzania i konkretne zagrożenia określone przez ludzi, a nie przez maszyny; podkreśla ponadto potrzebę zaostrzenia przepisów regulujących nabywanie i posiadanie broni, przepisów eksportowych oraz nasilenia walki z nielegalnym przemytem broni;
17. apeluje o opracowanie wspólnej polityki zagranicznej UE w sprawie przyszłości Syrii i ogólnie Bliskiego Wschodu, w koordynacji ze wszystkimi właściwymi podmiotami jest zdania, że polityka ta powinna być integralną częścią przyszłej globalnej strategii UE;
18. uważa, że uruchomienie klauzuli wzajemnej pomocy stanowi wyjątkową możliwość, aby ustanowić podstawy dla silnej i trwałej Europejskiej Unii Obrony; jest zdania, że dopiero gdy UE będzie dysponowała niezależnymi zdolnościami w zakresie bezpieczeństwa i zdolnościami obronnymi, będzie ona odpowiednio wyposażona i gotowa do tego, by stawić czoło ogromnym zagrożeniom dla bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego oraz wyzwaniom w tym zakresie;
19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, przewodniczącemu Komisji Europejskiej, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, sekretarzowi generalnemu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, sekretarzowi generalnemu ONZ, prezydentowi Stanów Zjednoczonych i sekretarzowi stanu USA ds. obrony.